

Sejmovi. Dne 23. oktobra v Poličanah (za svinje). Dne 25. okt. na Vidmu ob Savi, na Bizeljskem, v Velenju in Ribnici. Dne 27. okt. v Imenem (za svinje). Dne 28. okt. na Muti, pri Sv. Juriju ob južni žel., v Slov. Bistrici, pri Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo, na Bregu pri Ptujju (za svinje) in v Cmureku. Dne 29. okt. v Koprivnici.

Dopisi.

Iz Vojnika. (Zborovanje celjskega gospodarsko-obrtniškega društva) se je vršilo dne 10. okt. v narodni gostilni g. Vrečarja. Zbralo se nas je precej, pa še mnogo, mnogo več bi nas lahko bilo, ako bi se vsakega coteljna ne bali. Kdor pa je bil pri tem zborovanju, je lahko spoznal, da za svoj kmečki stan potrebujemo skupnega posvetovanja in poduka. Tako se mi zdi, da vsak nespametno ravna, ako ne pride in ne posluša izkušenih, vrlih slovenskih mož. Najprej nam je g. dr. Karlovšek prav poljudno razložil, da kmetu zelo škoduje neka trmoglavost, s katero se v kmetijskih rečeh vedno starega držimo. Moj oče je tako oral, tako kopal, tako sejal, jaz bom tudi. In ravno to je naša zguba. Naše potrebe, naši stroški postajajo vedno večji. Zato nam je treba, da se izpopolnujemo, da novejšo skušnje porablamo, da bi iz zemlje več pridobili, več pridelali, kakor so nekda. Kakor pri poljedelstvu, tako je tudi pri živinoreji, pri vinogradih treba umnega gospodarstva. In ker se zato marsikateri kmet premalo briga, se mora večkrat za glavo prijeti, ker nič nima iz žepa vzeti. Kako bi pač rabili dobrih kmetijskih šol! Pomagajmo si sami in tudi Bog nam bo pomagal. — Prav z veseljem sem tudi poslušal, kako je dr. Pipuš pojasnjeval novi davčni zakon. Toliko sem spoznal, da bo naš kmečki stan nekoliko na boljšem vsled nove naredbe. Pa tudi to je res, da bogataši, ki »merijo« denarje, mesto da bi jih šteli, še tudi za naprej premali davek plačujejo. — Zelo na srce nam je govoril tudi g. umetelni in stavbeni ključar Rebek. Rekel je, da smo si Slovenci sami krivi, ako tožimo, da imamo premalo denarja. Kadar namreč kak kmet gre v prodajalnico, se malokdaj briga, komu nese denar. In ravno to je žalostno, da gre raje k nemškutarju, kakor k svojemu rojaku. K nemčurjem nosimo denar in si tako kupujemo strup, s katerim nas potem morijo. Pri volitvah nas Nemeč prezira, zaničuje, zmerja, mi pa smo tako nespametni, da še z njim potegnemo. — Kmet pošlje svojega sina v mesto šolat. Toliko nima, da bi ga mogel sam zalagati z denarjem. Sin, lačen, da se mu skoraj skoz želodec sveti, pride k nemškutarju, ki ima veliki kup denarja od slovenskih kmetov. Nemškutar ubogemu študentu nič ne da in mu reče: »Le Slovenci ti naj pomagajo!« Slovenski obrtniki in trgovci bi radi pomagali, ako bi le s čim imeli, ker slovenski kmet le nemškutarje preveč zalaga, na svoje prave prijatelje pa pozabi. Kmet, kmet, pazi, da ne zaupaš tujcem, ki ljubijo le tvoj denar, ne pa tvoje narodnosti, ne tvoje sreče — Naposled je govoril z velikim navdušenjem in z ganljivimi besedami g. D. Hribar o narodnem gospodarstvu. V živih barvah nam je naslikal, zakaj smo Slovenci tako zaničevani in prezirani, dasi je naša domovina lepa, rodovitna in bogata. Mi smo namreč tako nespametni, da svoje največje nasprotnike zalagamo z denarji bodisi po trgovinah, bodisi po hranilnicah. Ko si pa naši nasprotniki iz našega denarja naberejo veliko premoženje, nas hočejo zatirati na lastnih naših tleh, ali pa pograbiyo svoj denar in ga nesejo na tuje, nas pa napravijo ubožce. Tuji lačenbergarji se v naših mestih, naših trgih in vaseh bogatijo, in nas ob vero in

premoženje spravljajo. — Podpirajmo rajši slovenske obrtnike, slovenske trgovce, in ne pomagajmo tujcem, da nas žulijo in stiskajo! Razven kmetijstva potrebujemo lastne obrti, lastnih trgovin, da ne bodo tujci in celo judje (kakoršnih se je v Savinjski dolini že pet naselilo) od naših krvavih žuljev bogateli, nam pa mesto mesa kosti dajali. — Slovenski gospodarji, zadnji čas je, da spoznamo svoje nasprotnike! Nemčurji nam ponujajo nemške šole in nas po svetu gonijo, da bi se sami v slovenskih krajih bogatili. Le počajte, Slovenci si bomo že sami postlali! Vojniški kmet.

Iz Celja. (Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Celju) je po državnem poslancu, čast. gosp. Jožefu Žičkarju predložilo dve prošnji državnemu zboru in sicer eno gledé vpeljave nedeljskega počitka v odvetniških in notarskih pisarnah, drugo pa gledé zavarovanja za starost in onemoglost zasebnih uradnikov sploh; slednji prošnji so se pridružili tudi zasebni uradniki ptujski in sevnjski. — Ti prošnji pa nista edini, ki so se v teh zadevah že predložile državnemu zboru, a visoka vlada v kljub vsem prošnjam in resolucijam še do danes v prid zasebnih uradnikov ni druzega storila, kakor da je in to že pred dvema letoma nabirala neko statistiko, katera bi naj bila za podlago zavarovanju za starost in onemoglost zasebnih uradnikov. Za to statistiko je izdala nekaj tisočakov, in ne moremo umeti, kako je mogoče, da pusti to stvar tako dolgo počivati, če ji je res bilo mar, da pomaga mnogoštevilnemu in popolnoma brezpravnemu sloju svojih podanikov. Ravno tako se je gledé nedeljskega počitka v odvetniških pisarnah vlada povprašala pri nižjeavstrijski odvetniški zbornici za njeno mnenje, in je dobila za splošno vpeljavo nedeljskega počitka povoljni odgovor; v kljub temu pa še ni sluha, bode li nedeljski počitek v odvetniških in notarskih pisarnah postavno upeljan ali ne. — Ne moremo si misliti, da bi tej nedolžni in opravičeni zahtevi odvetniških in notarskih uradnikov vlada ne mogla ali pa ne hotela ustreči. — Odvetniškim in notarskim uradnikom pa priporočamo, da se oklenejo tesno svojega društva, ker z združenimi močmi bode uspeh tem gotovejši!

Od Sv. Trojice v Halozah. (Dvoboj.) Gospod urednik! Ko ste poročali o krvavem dvoboju plemenitega grofa Badenija, ministerskega predsednika, z neplemenitim Wolfom, vskliknilo je pač sleharno katoliško srce z Vami: Uboga Avstrija! Kam bodeš prišla, ako taki gospodje tvojim ljudstvom dajejo tak izgled! Glejte, pri nas že posnemajo to visoko gospodo. V noči dne 2. oktobra sta imela dvoboj Janez S. in Fr. P. Naša junaka sta bila srečnejša od Badenija; kajti drugi je prvega do smrti zaklal. Bog bodi usmiljen ubogi duši! Ti pa Franc P., en dan pred tem zločinom si dovršil še-le dvajseto leto, pa že tak junak-mesár! Kaj še iz tega bó? Ponočnjaki-divjaki, lej vas bodi! — »Pa kaj bi vas kregal, predragi moji mladeniči; bojim se, namesto poboljšati, vas razdražiti; razdraženih ljudij pa popraviti ni. Rajši poprosim, in pa tako lepó, ko znam, pred vsemi očete in matere vas. Ne pustite svojim odraslim sinovom po noči izpod strehe hoditi, zapirajte svoje hčere, kedar je tema in noč. Vi svoje premoženje skrbno varujete, da vam ga tatje ne ukradejo; vaši sinovi in hčere so najdražje blago; ohranite jih posebno po noči doma, da vam jih črne teme oblast ne pokvari. »Ako pa kdo za svoje, in zlasti za domače nima skrbi, je vero zatajil in je hujski od nevernika«, pravi sv. Pavel (I. Tim. 5—8). — Tako milo opominjajo mili nepozabni škof Slomšek v svojem pastirskem listu leta 1862. Čujte, kaj skrbni škof še dalje govore o grdem ponočevanju: »Zarotim vas, prečastiti dušni pastirji in čuvaji Siona, svete cerkve božje, ne molčite

in ne utihnite svariti, kedar čujete o ponočevanju. In če poboljšanja ni, za trdovratneže take tudi odveze ni, in častitega pogreba ne bo za take, kateri na ponočnih pregrešnih potih in bojih naglo smrt storijo. Čujte in globoko si zapišite v srce besede, ki vam jih, mladeniči slovenski, največji vaš prijatelj iz groba govore: »Prosim vas posebno, vi mladeniči, ljubljenci moji, opustite divjo navado, se po noči okrog potikati, vriskati in ljudem nagajati, se pripraviti in poskušati, kateri vas bi hujsi bil. Strah in groza naj vsakega mladeniča obleti, ki se prvokrat v družbo ponočnjakov podá, in pomisli, da ga peklenski duhovi spremljajo in štejejo njegove stopinje. Verjemite mi, prijatelji mladi, skof sem, in ne lažem: pregrešno ponočevanje je iz pekla doma, vas in vaše tovariše pohujša, v nesrečo in pekel pelja!« — In slednjic vas, mladeniči, milo očetovsko pozdravljajo skof, rekoč: »Bodite zdravi in veseli, pa tudi pridni in pošteni, ljubi Bogu in vsem pravičnim ljudem!« Oj, poslušnite, mladeniči slovenski, očetov mili glas! Nikdar vam ne bode žal!

Od Sv. Planine nad Trbovljami. (Mnogokaj.)

Vsak dan ima svojo težavo. Vso jesen sem spravljaj živila. Odslej bova zopet s kravičko tovorila oglje križem sveta. A prej vam poročam nekaj dogodkov. — Dne 17. sept. je sklenil trboveljski obč. zbor prošnjo do državnega zbora, naj občina Trbovlje voli z mesti in trgi. Plačuje namreč okoli 75.000 gl. davka. A Laško, ki vlada v vsem okraju, plačuje okoli 6000 gl. Skoraj toliko plačuje bojda sam župan trboveljski, ki imenuje 36 streh svojih. — Vkljub bogastvu je trboveljska dolina — dolina smrti. Vsak dan skoraj bučijo k meni mrtvaški zvonovi. Zdi se mi, da poje najdebelejši: »Umri boš!« Srednji pravi: »Priden bodi!« Najmanjši pa žvenklja vmes: »V nebesa prišel, v nebesa prišel!« Smrt jih tam doli veliko pobere nepričakovano. Nedavno je vsuli premog ubil rudniškega akademika, sina bivšega ravnatelja. Potem je povozil vlak nekega zidarja. Tema moškima je podala roko v večnost deklica, katero je utrgana zemlja polomila. Bojda je prejšnjo noč bila ta nesrečnica na socialistični veselici. Ono nedeljo so namreč vabili naši demokrati na »delavsko veselico«. Napovedali so tombolo, igrokaz in ples. Kako se je vse to izpeljalo, ne vem. Le to se sliši, da so udrihali čez »kat. del. društvo«. Morebiti je to bila jedina zabava. Najlepše pa je pri tej veselici žalosten konec. Čez dva dni je namreč prišla prepoved od okrajnega glavarstva. Če bi smel človek glasno misliti, rekel bi nekaj hudega. Žalostno je pač, da jahajo po pisarnah še vedno tako počasnega »šimelna«. Če tudi uprizoritelje kaznujejo, ali bodo s tem pobrali razliti strup? — A tudi »kat. del. društvo« v Trbovljah ne spi. Imelo je pretekli mesec svoje mesečno zborovanje. Č. g. predsednik so razlagali nekaj o štolnini. Zakon o štolnini je izdal cesar Jožef II. Ta zakon se nikdar ni izvršil. Ta zakon ne velja tudi sedaj ne. Že pamet pravi, da ne morejo duhovniki opravljati svojih opravil za tiste male zneske, katere je hotel cesar Jožef II. določiti že pred sto leti. Tudi delavec ne bi delal sedaj za tisto plačo pred sto leti. Denar je imel takrat vse drugačno vrednost. Zatorej po krivici hujskajo socialisti verne zoper duhovnike, ki se ne držijo zastarele, nikdar veljavne štolnine. Nato je g. podpredsednik razlagal nekaj o socialnem vprašanju. »To je vprašanje, kako bi se dalo opomoči siromaštvu in revni v človeški družbi. Socialno vprašanje ima tri veje: kmetijsko, obrtniško in delavsko. Tudi kmetu se hudo godi, da marsikateri zapusti domačo grudo. Tudi mali obrtniški stan izginja v žrelu velikih fabrikantov. A najvažnejše je delavsko vprašanje, ker največ trpi delavec t. j. takih, ki nimajo nič svojega in živé od dela svojih rok. Pa delo jih več ne redi.

Božja postava: »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh« se je sedaj izpremenila. Sedaj velja: »V potu svojega obraza boš stradal svoj kruh!« To je žalostna uganka. Vedno boljše obdelujemo zemljo, letine niso slabe in res se bojimo žita iz Rusije in Amerike, a zakaj pri vsej obilici strada toliko ljudi? Vedno bolj popolno izčrpamo zemeljske zaklade, rude, premog, ki se zove »črni demant«, a zakaj vstric bogastva toliko reve? Nasprotno bi moralo biti. Ker vedno več pridelujemo, moralo bi rasti blagostanje. Površne glave rešijo to vprašanje z navadnim: »Preveč ljudi je že na svetu!« A čim več je ljudi, tem več je potreščin; čim več je potreščin, tem več je dela; čim več je dela, tem več bi moralo biti zaslužka. Da pa ni tem več zaslužka, uzroki so kje drugje. O teh bomo slišali prihodnjic. Sicer ne bomo rešili v Trbovljah socialnega vprašanja. A skušajmo razumeti, za kaj se gre. Preteci nevarnosti se lažje izognemo, če jo pazno gledamo, kakor če se v stran obrnemo. Dve strašni prekuciji smo že imeli v zgodovini: versko ob času Luther-ja; politično koncu prejšnjega stoletja; čaka še nas morebiti tretja, najstrašnejša — družabna prekucija. . . . Potem se je dovolila prva podpora neki udovi, katere mož je bil že šest mesecev pri društvu. Pozabiti ne smem vrlih pevcev, ki so nas razveseljevali, posebno ko smo častitali in napivali vsem Matevžem in Mihaelom našega društva. Res smo kakor ena družina. Bog daj, da bi rastla!

Javorniški oglar.

Iz Slov. Gradca. (Nemška surovost) Dne

2. oktobra so imeli naši nemškutarski »pevci« pod vodstvom »slovenskega Ivana« ali »nemškega Mukija« Trobeja svoj liedertafel pri Gollu »na pošti«. Odlikovali so se, to je gotovo, pa ne morebiti z lepim petjem, ampak s svojo nemško surovostjo. Prideta namreč v gostilno dva gospoda iz mesta, se vsedeta mirno k mizi in mirno sedita pri čaši piva. Komaj jih zagleda naš največji Nемец, prihodnji župan, mladi Potočnik, reče, da sta tu dva Slovenca, ven z njima! Cela tolpa nemškutarjev plane z divjim tuljenjem nad mirna gosta in jih sune ven. Okrajni zdravnik g. Harpf je pridno pomagal. Ko je ta pred par leti »privandral« v našo lepo dolino, se je dolgo še mirno zadržal, se je za silo slovenski naučil, recepte, obiske in pote precej drago računil, zdaj pa, ko si je žepe napolnil s slovenskim denarjem in obogatel, zdaj je pokazal rogove in svoje sovraštvu do našega milega naroda. In ta človek dobi od slovenskega okraja 1400 gl. na leto! Ko se je mesto okrajnega zdravnika razpisalo, se ni oglasil nobeden Slovenec. Kam pa zginejo naši slovenski medicinci z visokih šol? Gospoda Harpfa si zapomnimo, pa tudi gostilno g. Golla; je dobro vedel, kaj se godi, pa ni imel besede v obrambo mirnih gostov. V svoji nemški, celo slepi zagrizenosti in strastnem sovraštvu še nemčurji videli niso, da je eden od tistih dveh gospodov bil Nемец. — Rojaki, rajši stradati, rajši zakrpano obleko imeti, kakor takim ljudem krvavo zasluženi denar nositi za slabe »cote« in neslano čmigo. Slovenjegraški nemčurji bi še otrobov ne imeli jesti, ko bi jih mi Slovenci ne pitali. A za to nas le zaničujejo. Božja pravica bo že tako obrnila, da se bodo nam dnevi zjasnili.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Oni dan je bil grof Badeni pri svetlem cesarju v Budapešti. Zdaj pa išče med državnimi poslanci prijateljev, da pod streho spravi začasno pogodbo